

КАЗУС

На 01.03.2020 г. „БАНКА” АД сключила с Иван Иванов от гр. София договор за кредит на стойност 26 000.00 лева. На същата дата бил сключен и договор за поръчителство между „БАНКА” АД и Мария Недялкова за обезпечаване изпълнението на задълженията по договора за кредит.

Иванов заплатил само две погасителни вноски и поради липса на доброволно плащане на кредита „БАНКА” АД се снабдила със заповед за незабавно изпълнение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК за сумите по договора за кредит. В срок постъпило възражение от длъжника за недължимост на сумите по заповедта и в изпълнение на указанията на заповедния съд кредиторът предявил иск по чл. 415, във вр. с чл. 422 от ГПК.

На 01.01.2021 г. между „БАНКА” АД и „Бета” АД бил сключен договор за цесия, с който вземането по договора за кредит било прехвърлено на цесионера, за което длъжникът Иванов бил уведомен.

Междувременно, в началото на месец декември 2020 г. Иван Иванов дарил на дъщеря си Пламена Иванова придобит от него по наследство имот находящ се в гр. Пловдив, а Мария Недялкова прехвърлила придобит от нея също по наследство апартамент, находящ се в гр. Видин.

През месец март 2021 г. „Бета” АД предявило иск с правна квалификация чл. 135 от ЗЗД за обявяване за недействителен спрямо ищеца на сключения между Иван Иванов и Пламена Иванова договор за дарение.

Ответникът в отговора на исковата молба направил възражение, че ищецът, в качеството му на цесионер, не е материално легитимиран да предяви иск по чл. 135 от ЗЗД, тъй като дарението било извършено преди прехвърляне на вземането. В същия било обективизирано искане за спиране на производството по иска по чл. 135 от ЗЗД на основание чл. 229, ал. 1, т. 4 от ГПК поради преюдициалност на производството по чл. 415, във вр. с чл. 422 от ГПК.

Съдът оставил искането за спиране на производството без уважение.

ВЪПРОСИ:

1. Кой са активно и пасивно легитимирани страни по иска с правна квалификация чл. 135 от ЗЗД? Подлежи ли на вписване исковата молба и какво евентуално е действието на вписването?
2. Настъпила ли е предсрочна изискуемост на вземането по договора за кредит?
3. Може ли искът по чл. 135 от ЗЗД да се насочи спрямо поръчителя по договора за кредит при извършени от него разпоредителни действия с имуществото му?
4. Подлежи ли на обжалване Определението на съда, с което е оставено без уважение искането за спиране на производството на основание чл. 229 ал. 1, т. 4 от ГПК?
5. Кой е родово и местно компетентния съд за разглеждане на всяко едно от двете производства - искът по чл. 422 от ГПК и искът по чл. 135, ал. 1 от ЗЗД?

ОТГОВОРИ:

1. Активно легитимиран да предяви иска е „Бета“ АД в качеството му на цесионер, който е придобил вземането и следователно има качеството на кредитор, а ответници по делото са страните по договора за дарение - Иван Иванов и Пламена Иванова.

Съгласно ТР № 2/2019 г. по тълк. дело № 2/2019 г. на ОСГТК на ВКС “цесионерът притежава активна материалноправна легитимация за предявяване на иск по чл. 135 ал.1 от ЗЗД, ако увреждащата сделка или действие са извършени след като е възникнало вземането на първоначалния кредитор - цедента, но преди сключване на договора за прехвърляне на вземането“.

Исковата молба по чл. 135 от ЗЗД подлежи на вписване. Вписването има оповестително - защитно действие.

2. Не е настъпила предсрочна изискуемост на кредита. Съгласно ТР № 4 от 18.06.2014 г. по тълк. дело № 4/2013 г., ОСГТК на ВКС, т. 18 “вземането става изискуемо с неплащането или настъпването на обстоятелствата, след като банката е упражнила правото си да направи кредита предсрочно изискуем и е обявила на длъжника предсрочната изискуемост“.

3. Искът по чл. 135, ал. 1 от ЗЗД може да се насочи спрямо поръчителя по договора за кредит при извършени от него разпоредителни действия с имуществото му. Този въпрос е разрешен с ТР № 2/2017 г. по тълк. дело № 2/2017 г. на ОСГТК на ВКС.

4. Определението на съда, с което е оставено без уважение искането за спиране на производството на основание чл. 229, ал. 1, т. 4 от ГПК не подлежи на обжалване, тъй като не прегражда развитието на производството.

5. Искът по чл. 422 от ГПК е родово и место подсъден на Софийски градски съд.

Искът по чл. 135 от ЗЗД е местно подсъден на Районен съд – Пловдив, а родово подсъден на Районен - Пловдив или на Окръжен съд – Пловдив в зависимост от цената иска – в случая по данъчна оценка на имота, а ако няма такава – по пазарна цена на имота.